

Alemanya i la bretxa escolar

En els darrers mesos, Alemanya ha estat al centre del debat educatiu europeu després de la publicació dels resultats de l'informe PISA. Diversos mitjans han destacat la davallada en competències bàsiques i l'augment de la bretxa social dins del sistema escolar alemany, un fet que ha generat preocupació tant a escala nacional com europea.

Foto de nens aleatoris a l'escola

Font: *Actualidad de Alemania*.

Alemanya, considerada durant dècades un referent en qualitat educativa i formació professional, ha vist qüestionada la solidesa del seu sistema arran dels resultats recents del Programme for International Student Assessment (PISA), elaborat per l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic. Les dades mostren una davallada significativa en matemàtiques, comprensió lectora i ciències, així com un increment de les diferències segons l'origen socioeconòmic de l'alumnat. Segons l'informe de PISA 2022, Alemanya va registrar una de les caigudes més notables de la seva història recent en competències bàsiques, especialment en matemàtiques, fet que ha intensificat el debat públic sobre la qualitat i l'equitat del sistema educatiu. Tot i que Alemanya continua situant-se prop de la mitjana dels països de l'OCDE, la tendència descendent ha despertat preocupació perquè trenca amb la imatge

tradicional del país com un dels sistemes educatius més estables i eficients d'Europa.

Tot i disposar d'un sistema educatiu ampli i descentralitzat, amb competències repartides entre els diferents estats federats (Länder), Alemanya presenta desigualtats territorials i socials importants. Alguns Länder obtenen resultats clarament superiors a d'altres, fet que reflecteix diferències en inversió, polítiques educatives i context socioeconòmic. Per exemple, regions com Baviera o Baden-Württemberg solen situar-se per sobre de la mitjana nacional en diversos indicadors educatius, mentre que altres territoris amb majors dificultats socials presenten resultats més baixos. Aquestes diferències també es poden observar en aspectes com la disponibilitat d'infraestructures escolars modernes, el nombre d'alumnes per aula o els recursos destinats a programes de suport educatiu.

Un dels aspectes més preocupants és l'impacte de l'origen familiar en el rendiment acadèmic. Els informes indiquen que l'alumnat procedent de famílies amb menys recursos o amb antecedents migratoris obté, de mitjana, resultats més baixos i té menys probabilitats d'accedir a itineraris acadèmics que condueixin a estudis universitaris. Alemanya és un dels països europeus on el context social influeix de manera més marcada en la trajectòria educativa. Aquest fet es relaciona amb diferències en el nivell educatiu de les famílies, l'accés a recursos culturals i educatius i el suport que els estudiants reben fora de l'escola. A més, alguns experts assenyalen que el sistema educatiu no sempre disposa de prou mecanismes per compensar aquestes desigualtats inicials, fet que pot provocar que les diferències socials es mantinguin o fins i tot s'ampliïn amb el pas dels anys.

Aquest fenomen està relacionat amb l'estructura del sistema, que orienta l'alumnat cap a diferents vies educatives a una edat primerenca. La separació entre itineraris pot consolidar desigualtats si no es garanteixen mecanismes de mobilitat i suport familiar. En el sistema alemany, aquesta orientació acostuma a produir-se al voltant dels 10 o 11 anys, quan els estudiants poden ser dirigits cap a diferents tipus d'escola com el Gymnasium, la Realschule o la Hauptschule, cadascuna amb objectius acadèmics i professionals diferents.

En resposta, les autoritats federals han impulsat plans d'inversió per reforçar la digitalització, ampliar el suport lingüístic a l'alumnat nouvingut i millorar la formació del professorat. També, s'han anunciat programes per reforçar les competències bàsiques en lectura i matemàtiques durant els primers anys d'escolarització, així com iniciatives per reduir l'abandonament escolar. Tanmateix, diversos experts assenyalen que la millora sostenible requerirà reformes estructurals orientades a reduir l'impacte de l'origen social en els resultats acadèmics. Algunes propostes inclouen augmentar la inversió en educació infantil, reforçar els programes de suport per a estudiants amb dificultats d'aprenentatge i fomentar models educatius més inclusius que permetin reduir les desigualtats des de les primeres etapes de l'escolarització.

A escala europea, aquest cas és especialment rellevant perquè evidencia que fins i tot sistemes considerats sòlids poden experimentar retrocessos. L'Objectiu de Desenvolupament Sostenible 4 (ODS 4) estableix la necessitat de garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat per a tothom. Aquest objectiu forma part de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides i és considerat un element clau per reduir desigualtats socials i promoure el desenvolupament sostenible a escala global. La situació a Alemanya mostra que l'excel·lència mitjana no és suficient si no va acompanyada d'una reducció real de les desigualtats internes.

En conclusió, la davallada dels resultats i l'augment de la bretxa socioeducativa posen de manifest que el repte europeu no és només mantenir alts estàndards acadèmics, sinó assegurar que aquests siguin accessibles a tot l'alumnat, independentment del seu origen social o territorial. Per aquest motiu, molts especialistes consideren necessari reforçar les polítiques educatives orientades a la inclusió, augmentar la inversió en educació i promoure sistemes escolars més flexibles i equitatius. Sense una inversió sostinguda i reformes estructurals orientades a l'equitat, l'assoliment complet de l'ODS 4 continuarà sent un objectiu en evolució dins de la Unió Europea.

El Prat de Llobregat, 21 de febrer de 2026

References

Broken Chalk. (s. f.). *Desafíos en el sistema educativo alemán.*

<https://brokenchalk.org/desafios-en-el-sistema-educativo-aleman/>

Actualidad de Alemania. (2025, 24 d'agost). *Alemania ante una crisis educativa persistente.*

<https://actualidaddealemania.com/2025/08/24/alemania-ante-una-crisis-educativa-persistente/>

Jofré, J.-P. (2013, 25 de juny). *El injusto sistema educativo alemán.* ABC.

<https://www.abc.es/sociedad/20130625/abci-injusto-sistema-educativo-aleman-201306242038.html>

Deutsche Welle. (2024, 28 d'agost). *Crece la desconfianza en el sistema educativo de Alemania.*

<https://www.dw.com/es/crece-la-desconfianza-en-el-sistema-educativo-de-alemania/a-70070195>